

АНДРІЙ БАБІНЕЦЬ НЕСКОРЕНІ

ХУДОЖНЬО-ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ НАРИС

Полонених привезли у Дубно у табір військово-полонених, а потім відправляли у німеччину. Звичайно, шляхи наших полонених розійшлися. С. Симчука визволили з рабства американці. Невідомо, як вирвався з рук гестапівців підцильник Сергій Заларчук. Але в 1945 році він надіслав своє фото у формі червоноармійця і листа до родини Гай. Місяця цього його слід пропав.

Григорій Гай повернувся додому влітку 1945-го. Також був звільнений американцями. Працював по війні секретарем сільради, потім головою колгоспу. Але якщо не роздушив його німецький окупаційний режим, концтабір, то потрапив під сталінські репресивні жорна. У 1951 році його вислали у Донбас «за куркульство». А вже до 39-го Гай був господарем з 20-ма гектарами землі. Там, у Донбасі, й помер цей добрий і багатостраждальний чоловік.

Трагічною була доля і батькох іллівців. В якісь мірі пощастило Степану Пастушку. Він був на фронті, воював в Австрії, Перемогу зустрів у Іразі. Завоював орден Слави III ступеня.

Пішов на фронт і Влас Андрійович Горбачук. Та поки чоловіки гнали ворога з рідної землі, у селі порядкували ті, що воювали з жінками і дітьми. Однієї квітневої ночі 44-го знищено велику родину Горбачуків. Чудом врятувався батько Власа — Андрій і семимісячний Грицько. 27 грудня цього ж року ті члени сім'ї Горбачуків, які ще залишилися в живих, були спалені у Власовій хаті. Попелом стала і Власова дружина Уляна. Він же міцно тримав гвинтівку, цілячись у фріців, і нічого цього не знав.

Влітку 1943 року Василь Убийко знову потрапив у Гютьковичську лікарню. Вже втретє. Але йшло у грудні 1941 року, а потім у лютому 1942-го — через хворобу, то тепер він отримав спеціальне завдання, збірничку матеріалів «Сталіна, Євгена і Овсєдана» про це написано так. «В 1940 році створена спеціальна група в Гютьковичській лікарні. Спочатку керівником був Ацолія Сіма, а потім убили Василю — колишній військовополонений. Завдання Групи полягало в тому, щоб влаштувати хворих підпільників і Радянських людей в госпіталі, організувати відправку лікарів у партизанський загін, добувати медикаменти, інструменти і т. п. Група направила двох лікарів у загін з інструментами. В госпіталі люди перелюбувались і здорові підпільники під виглядом хворих. Це було під час масових облась німців у м. Говно».

Такі скрупи рядки документів. Але вся підпільницька діяльність — це ходіння по лезу ножа, по м'якому полю. Адже в оудья-який момент міг бути провал. Борог також не дримав, а в той час був особливо лютий, бо обстановка на фронті різко помінялась. Радянська Армія, партизани, різні підпільні групи, куди входило багато наци, уже промили фашистів на Сході, та и в тилу ворогові не було спокою. Ось тому и ще дужче зъярили Гітлерівці. Ось як описував ситуацію в місті Гівне восени 1943 року розвідник О. Лукін: «Гauptштурмфюрер СС Ханке наказав на двері кожного будинку приклеїти листок з прізвищами всіх мешканців кожної квартири. Їнизу він був скріплений печаткою та підписом Ханке. І жодного прізвища уже не можна було вписати. Населенню пояснили, що коли в квартирі ввечері чи вночі буде когось знайдено, хто не вписаний до списку мешканців будинку, то всю сім'ю, яка дасть йому притулок, чекає розстріл».

можете собі уявити, як ризикували ті люди, що переховували підпільників та партизанів. Іноді цей ризик був ольше неоезпечний для життя, ніж саме перебування у партизанському загоні. Бо там був лис — орат і рятувальник партизанів, та и не завжди карателі турбували.

Людина до всього звикає. Так і Убийко вже освоївся в Гютьковичах. Працював поряд з іншими підпільниками — хірургом Григорієм Андріовичем К्लешканем, медсестрою Фенею Остапчук. Надавали значну допомогу їм і головний лікар Пантошенко та санітарка Ольга Дубина.

Кілька десятків викликів за день. Кров, епідемії, стогін і крик. А тут ще й точить думка, як переховати своїх підпільників, військовополонених, законотити, медицинаменти, щоб потім переправити у партизанський загін.

Увечері втома важким каменем притискала Василю до ліжка. Часто сон нагадував марення. Іноді перед закритими очима наче відкривалось маленьке віконечко-екран, і одразу спливали жахливі картини полону. Ось сидять бранці німці, розбиті, в очах голодний блиск. Зігрівались тілами, тісно притискувались один до одного. Це тепло своїх побратимів проніс Убийко через усе життя.

Та не завжди вдавалось відпочити. Іноді треба було йти на зв'язок, виконувати інші завдання.